

-COPY-

NATIONAL BANK FOR AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT MUMBAI

Circular No. NB.DPD.FS/975/MAPs-490/2003-04

18 August, 2003

The Chairman/Managing Director,
All Scheduled Commercial Banks,
State Cooperative Banks/Regional Rural Banks
State Coop. Agriculture & Rural Development Banks(SCARDBs)

Dear Sir,

Development of Medicinal and Aromatic Plants(MAPs).

India with its varied agro-climate conditions provide an ideal habitat for rich repository of number of medicinal and aromatic plants provide raw material for Indian system of medicine and cosmetic industry since ancient times. With greater realization of health hazard and side effect of synthetic drugs, the interest for herbal drug is increasing worldwide. An estimate amount of US \$ 3000 Million per annum is being earned from medicinal and aromatic plants from India.

Indiscriminate commercial exploitation of these medicinal plants, which are derived from the wild forests, is posing a great threat to bio-diversity and endangering a number of valuable species.

With a view to preserve the rich plant resources through insitu conservation and to promote the cultivation of medicinal and aromatic plants on a sustainable basis through people's participation.

GOI has set up a national level body known as "National Medicinal Plant Board" under the Ministry of Health and Family Welfare. The Board will be operating through the State Medicinal Plant Board at State level. The address of officer of the Board is enclosed in Annexure-I.

Keeping in view the importance accorded by GOI for development of medicinal and aromatic plants and also its excellent potential for export, NABARD has identified MAPs as "Thrust Area" and, accordingly has taken a number of initiatives to accelerate the pace of development through institutional credit.

Based on the commercial importance of various species of medicinal plants, we have shortlisted about 40 medicinal & aromatic plants for which indicative model economics have also been worked out. A summary of economics of these 40 plants is enclosed(Annexure-II).

Our ROs have been advised to finalise the scale of finance/unit cost of these crops taking into account the prevalent wage rate of the concerned state in consultation with the financial institutions.

To give a boost to the flow of credit of this sector, NABARD has decided to provide 100% refinance to eligible institutions at a concessional rate of 6.5% p.a. for loans upto Rs. 25,000/- and 6.75% p.a. for any loan above Rs.25,000/-. This will enable the banks to keep a reasonable margin and also offer lower rate of interest to the farmers of medicinal plants.

Incidentally it may be mentioned that one Agri Export Zone (AEZ) exclusively for medicinal crops has been notified in Uttaranchal and some more are also in the pipeline signifying its importance of export potential in the coming years.

MAP being a new area of investment there is a need for greater appreciation of financing of this sector. Accordingly, NABARD has decided to conduct a few sensitization programmes for officials of financial institutions. These programmes will be conducted by reputed institutions/Universities dealing with medicinal and aromatic plants, in association with the National Medicinal Plant Board. Our RO will be in touch with your controlling office seeking nominations for suitable officers of your bank to attend in this programme, You may kindly request your controlling offices to depute your officers on receipt of such request from our ROs.

We hope the active participation of financial institutions will enhance the flow of credit to this sector and will revitalize this hitherto neglected sector and make this industry more vibrant. You may kindly impress upon your controlling offices accordingly.

Yours faithfully

-sd-
(S.M.Mehta)

Chief General Manager

National Medicinal Plant Board, Dehradoon, U.P. 248001

Copy of file no. 156/1
Date 17/07/2010

ANNEXURE-I

List of State/UT Medicinal Plants Board

Sh. R.B.S. Rawat, IFS, Chief Executive Officer, National Medicinal Plant Board, Ministry of Health & Family Welfare, Chandigarh, Building, 36, Janpath, New Delhi-110 001, Tel/Fax No. 23319360

S.No.	State	State/UT Medicinal Plants Board	Tel/Fax No.
5.	Chandigarh	Mr. Ishwar Singh, Dy Conservator of Forest cum Director Environment (as CEO, MP Board, Old Architect Building Sector-19B, Madhya Marg, Chandigarh-160019 (UT).	0172-2782645 2775951 Fax No. e-mail : defehd@glide.net.

THE PUNJAB STATE COOPERATIVE AGRICULTURAL DEVELOPMENT BANK LTD.
CHANDIGARH

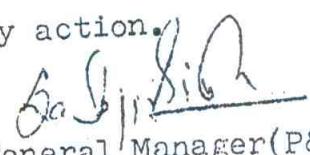
Endst. No. SADB/Dev/Horti/156/ 12809

Dated: 20/10/2003

A copy of the above is forwarded to the following:

1. All the Managers of PADBs in the State.
2. All the Assistant General Managers in the State.
3. All the Regional Offices in the State.
4. G.M. (Lgans), SADB, Chandigarh.
5. Incharge, JLT(CELL), SADB, Chandigarh.

for information and further necessary action.

General Manager (P&D)
for Managing Director

17/10/03

which
summary

-ANNEXURE-II

14

INDICATIVE COST OF CULTIVATION AND INCOME OF SOME IMPORTANT MEDICINAL & AROMATIC PLANTS. (IN ACRES)

S.NO.	COMMON NAME	BOTANICAL NAME	COST OF CULT.	INCOME	NET INCOME	REMARKS
1.	Adusa / Vaska (P)	Adhatoda vasica	6000	12000	6000	
2.	Anla (P)	Emblica officinalis	41000	40000	16600	on 7 year basis
3.	Ashwagandha (A)	Withania somnifera	7000	19500	12500	
4.	Atish / Atibisha (P)	Aconitum heterophyllum	22640	80000	58350	
5.	Brihami (A)	Bacopa moneri / Centella asiatica	7150	12250	5100	
6.	Bhringraj (A)	Wedelia cinensis	11000	30000	19000	
7.	Bixa / Sinduri (P)	Bixa orallana	28000	75000	47000	on 5 year basis
8.	Buch (A)	Acorus calamus	27500	65000	37500	
9.	Citroneillz (P)	Cymbopogon winterianus	156550	144000	87350	on 5 year basis
10.	Castor Beans (P)	Ricinus	11900	20000	9100	on 3 year basis
11.	Chandashoor (A)	Lepidium sativum	6545	15000	8455	
12.	Chiraita (P)	Swertia chiraita	16790	36000	19200	
13.	Coleus	Coleus forskohlii	9735	36000	19200	
14.	Datura (A/P)	Datura metel	6700	20000	13300	
15.	Guarpatha (Aloe) (P)	Aloe vera / barbedensis	56000	124000	68000	on 10 year basis
16.	Gudhaar (P)	Gymnema syvestre	17000	58000	41000	on 3 year basis
17.	Giloe (P)	Tinospora cordifolia	13000	28000	15000	on 3 year basis
18.	Isabgul (A)	Plantago ovata	6300	15000	8700	
19.	Jojoba (P)	Simondsia ssp.	35000	58000	23000	on 8 year basis
20.	Jatamansi / Balchhar (P)	Jatamansi / Nardostachys Jatamansi	17140	48000	30360	on 2 year basis
21.	Kevenelly / Bhumiyanice (A)	Phyllanthus amarus	7645	13500	5855	
22.	Kalibari (P)	Gloriosa superba	180000	590000	590000	on 5 year basis
23.	Kalmegh (A)	Andrographis paniculata	7700	15000	73002....

S.NO.	COMMON NAME	BOTANICAL NAME	COST OF CULT.	INCOME	NET INCOME	REMARKS
24.	Kawench beej(A/P)	Mucuna sps	6160	19000	12850	on 5 year basis
25.	Lemon Grass (P)	Cymbopogon Flexuosus	67650	280000	212350	on 2 year basis
26.	Kutki (P)	Pichrorhiza curviflora	17140	42000	24860	on 2 year basis
27.	Makoy (A)	Evolanum nigrum	8990	18000	9000	on 5 year basis
28.	Mehandi/Henna (P)	Lawsonia inermis Linn	17000	44000	27000	on 5 year basis
29.	Mentha (A)	Mentha arvensis	57750	400000	342250	on 3 year basis
30.	Mulethi/Liquorice (P)	Glycyrrhiza glabra	16500	90000	73500	on 3 year basis
31.	Palma rosa (P)	Cymbopogon martiniae	21450	85500	64050	on 4 year basis
32.	Patchouli (P)	Fragostenon cablin	21121	60000	38879	on 4 year basis
33.	Pippali (F)	Piper longum	40000	547000	1507000	on 5 year basis
34.	Sarpgandha (P)	Rauvolfia serpentina	21295	52500	31205	on 2 year basis
35.	Stevia (F)	Stevia rebaudiana	234000	1100000	866000	on 3 year basis
36.	Sadabahar	Vinca rosea	6600	21800	15200	on 5 year basis
37.	Senna/Sonamukhi (P)	Cassia angustifolia	14300	40700	26400	on 5 year basis
38.	Safed Musli (E)	Omphrytum borivalianum	225000	340000	115000	on 2 year basis
39.	Satawar (P)	Asparagus recensus	4950	70000	50000	on 2 year basis
40.	Tulsi (A)	Ocimum sanctum	9600	27000	17400	

(A) = Annual (P) = Perennial

-15/-

(2)

ਪੰਜਾਬ ਮਹਿਲਾਂ
ਅਤੇ ਸੰਭਾਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ
(ਦੇਵ ਮਾਮਲਾ)

ਸੇਵਾ ਵਿਧੇ

1. ਪ੍ਰਾਂਤ ਸੁਧ ਵਕਾਲਾਨ, ਪੰਜਾਬ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
2. ਵਪੀਰ ਮਹੱਤਵ, ਵਾਈ।
3. ਡਾਕਿਰੈਕਟਰ, ਸੁਧ ਸਹਵਿਮਜ਼ ਪੰਜਾਬ।
4. ਸਟੇਟ ਲੋਨ ਅਫਿਸਰ, ਐਨ.ਐਮ.ਐਮ.ਪੰਜਾਬ।
5. ਡਾਕਿਰੈਕਟਰ, ਫੇਅਰੀ ਟਿਕਾਨਾਮੌਟ, ਪੰਜਾਬ।
6. ਐਂਡੀਮੂਠਲ ਹਜ਼ਿਮਟਕਾਰ, ਕੁਆਪੁਰੀ ਵਿਵੇਂ ਸੁਵਾਇਟੀਜ਼, ਪੰਜਾਬ।
7. ਸੁਧ ਵਕਾਲਾਨ, ਪੰਜਾਬ (ਪੇਨਜ)।
8. ਕੁਆਇੰਟ ਡਾਕਿਰੈਕਟਰ, ਫੇਅਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਪੰਜਾਬ।
9. ਤਿਧਟੀ ਡਾਕਿਰੈਕਟਰ, ਕਾਇਂਗੀ ਟਿਕਾਨਾਮੌਟ, ਪੰਜਾਬ।
10. ਮੈਨਜ਼, ਮਾਰਕੈਟ ਪੰਜਾਬ।
11. ਮੁੜ ਐਸ.ਐਸ.ਗਲਵਾਹਾ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਮੈਲ ਲਾਈ ਮਾਈ ਅਤੇ ਟੈਕਾਲੋਜੀ।
12. ਕਾ. ਐ.ਐਸ.ਐਮ.ਕੋਲਾਈ, ਐਂਡੀਮੂਠਲ ਐਸ.ਡੀ.ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਕੁਆਪੁਰੀ ਟਿਕਾਨਾਮੌਟ ਕੰਪਨੀ।
13. ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਵਾ. ਸਿੰਘ, ਕਾਇਂਗੀ ਟਿਕਾਨਾਮੌਟ, ਪੈਕੂ ਕਲਾਨ ਕਾਲੀ ਏਂਡ।
14. ਕਾ. ਮੁ.ਐਸ.ਜੱਸੀ, ਲੋਨੀ ਟੀ: ੨, ਫੇਜ਼-੨, ਮੁਹਾਲੀ।
15. ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ.ਕੌਰ, ਸਿਲਾ ਸੁਧ ਕੁਆਵਡੀ ਟਿਕਾਨਾ, ਨਹਿਰੀ ਸੁਵਲ ਕੈਲੂ, ਕਿਰੋਪੁਰ।
16. ਸ੍ਰੀ ਜਾਨੌਰ ਸਿੰਘ ਸਟੇਟ ਕੁਆਵਡੀ ਟਿਕਾਨਾ, ਯਾਦੀ.ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਏ।

ਸਮੇਂ ਨੰਬਰ: 43/4/2001-ਵੇਂ 3/16460
ਦਿਨ: 29/9/02
ਵਿਧੁਤ: ਮਿਤੀ 22.9.2003 ਨੂੰ ਉਪਰਿਵਾਰ 12.00 ਵਜੇ ਹੋਈ ਸੀਟਿੰਗ ਜੀਵ ਵਾਰਵਾਈ।

ਜਾਪੂ ਵਿਵੀਂ ਕਾਇਂਗੀ ਟਿਕਾਨਾ, ਰੋਡ ਜੀਵ ਪ੍ਰਾਂਤ ਨੰਬਰ 22.9.2003 ਨੂੰ
12.00 ਵਜੇ ਉਪਰਿਵਾਰ, ਸਿੰਘੀ ਸ਼ਹਿਰੇ, ਪੰਜਾਬ, ਮੈਲਹੁ-੨, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਧੇ "ਫੋਗੂਨ ਆਫ
ਲਮਹਾਜ਼, ਬਾਲਾਂ ਕੰਪਨੀ ਐਂਡ ਪਲਾਂਟੇਮੂਨ ਆਫ ਫੁਟ ਐਂਡ ਮੈਡੀਮਨ੍ਡ ਟਰੀਜ਼" ਮਈ ਹੋਈ
ਸੀਟਿੰਗ ਜੀਵ ਵਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

1120
11/9/03

ਗੁਪਤਾਂ ਟੀ 25.9.2003

ਮਿਤੀ 22-09-2003 ਨੂੰ 12.00 ਵਜੋਂ ਸਾਹਿਬ ਮਿਠੀ ਸਕੱਤਰੇਤ, ਸੈਕਟਰ 9, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੋਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਵਣ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਨਾ ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਨਾ ਮੌਜੂਦ ਮੁਲਾਕਾਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ
ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਬ ਮਿਠੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਨਾ ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਨਾ ਮੌਜੂਦ ਮੁਲਾਕਾਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ
ਹੈ। ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਬ ਮਿਠੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਨਾ ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਨਾ ਮੌਜੂਦ
ਮੁਲਾਕਾਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

‘**બોંગરા વિય ગર્દિય હેણી ગોટિંગ વિચ હેન લિપી અધિકારીઓનું રાગ કિયા**’

- ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹਉਮੈ ਕਟਰ ਨਾਨਕ, ING0A . ੧
ਸ੍ਰੀ ਏਂ ਐਸ. ਫੇਗਾਰਾ, ਆਈ ਓਫ ਕੰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁੱਲ ਵਲ ਪਾਲ, ਪੰਜਾਬ ।
ਸ੍ਰੀ ਘੋੜ ਐਸ. ਬਾਜਵਾ, ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰ, ਵਲ ।
ਸ੍ਰੀ ਹਿਰਦੈਵ ਪਾਲ, ਛਾਪਿੰਗ ਹੈਚਰ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਨਜ਼ਮਾਨ, ਪੰਜਾਬ ।
ਸ੍ਰੀ ਘੋੜ ਐਸ. ਕਾਂਤ, ਸਟੋਰ ਲੋਡ ਅਕਾਸ਼, ਐਕ ਐਸ. ਐਸ. ਪੰਜਾਬ ।
ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਛਾਪਿੰਗ ਕਟਰ, ਐਗਰੀਕਲਚਰ, ਪੰਜਾਬ ।
ਸ੍ਰੀ ਚੰਨਨ ਸਿੰਘ, ਛਾਪਿੰਗ ਹੈਚਰ, ਕੈਅਤੀ ਕਿਵੈਲਾਮੋਟ, ਪੰਜਾਬ ।
ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਕਾ ਕੌਰ, ਸ਼ਿਪਾਤੀ ਕਾਨ੍ਫਰੇਨਸ, ਕੈਅਤੀ ਕਿਵੈਲਾਮੋਟ, ਪੰਜਾਬ ।
ਸ੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕੈ. ਪਵਣ, ਸੋਨੀਗਰ, ਮਾਰਕੇਟ, ਪੰਜਾਬ ।
ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਲਾ, ਆਈ ਓਫ ਐਸ. ਮੁੱਲ ਵਲ ਪਾਲ (ਪਾਂਡਾ) ਪੰਜਾਬ
ਸ੍ਰੀ ਘੋੜ ਐਸ. ਮਹਿਦਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੋਰ ਕੈਂਸਲ ਫਾਰ ਪਾਇਸ ਐਂਡ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ, ਪੰਜਾਬ ।
ਸ੍ਰੀ ਘੋੜ ਐਸ. ਮਹਿਦਾਰ, ਕੁਲਾਕਾਰ ਕਾਮਾਂਗਿਟਿਵ ਸਮਾਇਟੀਜ਼, ਪੰਜਾਬ ।
ਸ੍ਰੀ ਘੋੜ ਐਸ. ਸੇਰੀ, ਸ਼ਿਪਾਤੀ ਕਾਨ੍ਫਰੇਨਸ, ਨਹਿਰੂ ਯਕੜ ਕੇਂਦਰ, ਫਿਰੋਜਾਪੁਰ ।
ਸ੍ਰੀ ਘੋੜ ਐਸ. ਕੌਰਲੀ, ਐਕਸਾਈਲ ਗੋਂਡ ਤੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੋਰ ਕੈਅਤੀਗਿਟਿਵ, ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਕਿਵੈਲਾਮੋਟ ਸੈਕਟਰ ਏਂਡ ਐਸ. ਸੇਰੀ, ਸ਼ਿਪਾਤੀ ਕਾਨ੍ਫਰੇਨਸ, ਕੁਰਲ ਕਿਵੈਲਾਮੋਟ ਐਂਡ ਪੰਜਾਇੰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ।
ਸ੍ਰੀ ਚਾਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਟੋਰ ਕਾਮਾਂਗਿਟਿਵ ING0A

੨ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂਗਲਾ ਕਿ ਕੰਪਾਨੀਟਿਵ ਵਿਕਾਸ ਸੀਆਂ ਏਪੋਕਸ ਸੰਝੀਚ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਂ

ਸੀਆਂ ਪਾਇਣੀਆਂ ਵਿਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸਾਂ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀਆਂ ਸੀਆਂ ਨੁਗਾਰੀਆਂ ਮੱਲਗੇ ਅਤੇ ਪਲਾਂਗੇਂਡ ਕਰਨ ਦਾ

ਕੰਮ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂਗਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਆਂ ਸੀਆਂ ਸੰਝੀਚ ਅਤੇ

ਕੰਪਾਨੀਟਿਵ ਫੈਲਗੇਮਨ ਦੀ ਵੀਂ ਹੋਰ ਦੁਕਾਨ ਹੈ, ਵਿਲੋਂ ਆਗਰੇ ਆਲਾਕਾ ਸੰਝੀਚ ਰਾਹ

ਤੱਕ ਦੀ ਹਾਸ਼ੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਰਪਤ ਲਗਾਊਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਗਰੀਆਂ ਪੇਲ੍ਹਣ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਦਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਹੁਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੋਆਪਾਰੇਟਿਵ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਵੀ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਏਣ ਲਈ ਵਣ੍ਣ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੁਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

੫ ਪੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐਡਮੀਨਿਸਟਰ ਫਾਇਰੈਕਟਰ ਵਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਕਿਸਾਨ ਗਿਲਾਈ ਕੈਪਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਂਦੇ ਲਗਾਊਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਚੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਵਣ ਵਲੋਂ ਚਾਹਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਫਲਦਾਰ ਪੈਂਦੇ ਲਗਾਊਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਪਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਫੀਲਡ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਮੀਕਲ ਇਨਸੈਕਟੀਸ਼ਨਾਈਡ, ਕੈਮੀਕਲ ਫਰਟੀਲਜ਼ਾਈਜ਼ਰ ਦੀ ਬਾਅਦੇ ਬਾਇਓ ਪੈਸਟੀਸ਼ਨਾਈਡ, ਬਾਇਓ-ਫਰਟੇਲਾਈਜ਼ਕਾ, ਬਾਇਓ ਕੰਪੋਸਟ ਅਤੇ ਵਹੀ ਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

੬ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਕਾਊਂਸਲ ਵਾਹ ਸਾਂਝਾ ਐਡ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਡਾਕ ਪੀਪਲਸ ਮਾਰਵਾਹਾ ਵਾਲੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਵਹੀ ਕੰਪੋਸਟ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਗਹੁ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਇਰਿ ਫਰਟੇਲਾਈਜ਼ਰ ਅਤੇ ਬਾਇਓ ਪੈਸਟੀਸ਼ਨਾਈਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰੋਪੜ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦਾਹ ਸਾਹਿਬ ਨੇੜੇ ਚੇਰ ਪਿੰਡ ਅੰਫੰਟ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵਹੀ ਕੰਪੋਸਟ ਦਾ ਕਾਫੀ ਕੰਮ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸੇ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮਾਹਕੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੰਤੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਆਦਨ ਵਿੱਚ 1500/- ਮਾਂਦੇ ਤੋਂ 2000/- ਹੁਪਾਂ ਤੱਕ ਦਾ ਵਾਪਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਣ ਜੀ ਵਲੋਂ ਚਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰੋਮ ਹੋਰ ਵੀ ਕੱਢੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

੭ ਡਾਕ ਪੀਪਲਸ ਜੱਸੀ, ਫਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਹਹਲ INGOA ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ NGO's ਵਲੋਂ ਪਾਰਮਿਕ ਆਦਾਵੇ, ਵਿਚਿਆਵ ਆਦਾਵੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਗੋਟੀਵੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਦਵਾਈਆਂ, ਫੱਲਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਗਰੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਵਹੀ ਕੰਪੋਸਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਲਗਾਊਣ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜੀਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਪੁਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।

੮ ਫਾਇਰੈਕਟਰ ਡੋਅਰੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਚਾਲੂ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜਾਰੀ ਤੇ ਕਾਫੀ ਪੈਂਦੇ ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਨਗਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਿਆਏ, ਏਣ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਣ ਜੀ ਵਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਵਹੀ ਕੰਪੋਸਟ ਅਤੇ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪੀਪਲਸ ਪੰਜਾਬ, ਮਾਰਕਡੈਡ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਕੈਪੋਰਟਿਵ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ, ਹੁਰਾਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਮੰਚੀਕਲ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਰੋਗਾ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ।

P.T.C.

1 823 2
(ਅੰਮ. ਅੰਸ. ਬਾਜ਼ਹਾ)
ਵਪੀਕ ਸ਼ਰੋਤ ਪੰਜਾਬ ਸਾਨੂਰ
ਵਣ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹੀ ਜੀਵ ਮੁਲਧਿਆ ਵਿਭਾਗ।

ਗ ਵਿੱਚ
ਲਾਗ ਹੈ।
ਕ ਲਈ
ਤ ਪਿੜ
ਰੀਟਿੰਗ
ਹੁਪਾਂ
ਪਰ ਤੇ

੮੩

ੴ ਪ੍ਰਾਤਿ